

TUTANKHAMUN

GRAVEN OCH SKATTERNA

SAMMANFATTNING

1. Upptäckten av Tutankhamuns grav

Text A

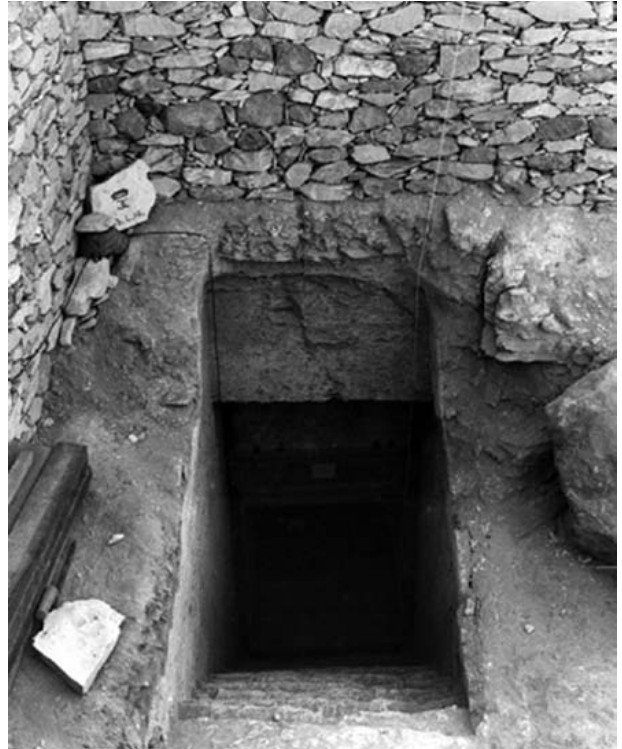
Konungarnas dal

Konungarnas dal ligger i De dödas stad (nekropol) på västra sidan av Nilen mitt emot Thebe (idag Luxor). Här begravdes nästan alla kungar som härskade under Nya riket (18:e till 20:e dynastierna, 1550 till 1070 f.Kr.). Tutankhamuns grav och föremålen i den har lärt oss mycket om livet i det gamla Egypten, och upptäckten av en nästan helt orörd faraograv var en sensation.

Text B

Howard Carter upptäcker graven år 1922

I september 1891 reste Howard Carter för första gången till Egypten, då 17 år gammal. Senare tillbringade även den brittiska adelsmannen lord Carnarvon en tid i Egypten. Det var då hans intresse för egyptologi väcktes och han hade vid den tiden tillräckligt med pengar för att kunna bekosta utgrävningar. År 1907 upptäckte en grupp utgrävare ledda av Theodore M. Davis ett hål i marken i Konungarnas dal, där man hittade material för balsamering och rester från en begravningsseremoni för Tutankhamun. År 1909 upptäckte Davis en plundrad grav som han trodde var Tutankhamuns, och förklarade att Konungarnas dal nu var helt utforskad. Howard Carter höll inte med om det och övertalade lord Carnarvon att investera i utgrävningar i Konungarnas dal. År 1914 övertog Carnarvon utgrävningstillståndet från Davis, och gav Howard Carter i uppdrag att leda utgrävningarna i Konungarnas dal för att leta efter Tutankhamuns grav. Carter funderade över var man hade hittat kopplingar till Tutankhamun och delade in området mellan dessa platser i kvadrater på en karta. Med hjälp av detta kunde han

Trappa till Tutankhamuns grav

© Copyright Griffith Institute

dokumentera alla utgrävningar som hade gjorts och vad man hade hittat. Fem år senare hade nästan hela området undersökts och det enda som fanns kvar att utforska var marken där pyramidbyggarnas hyddor hade stått, vid ingången till Ramses VI:s grav. Det var här utgrävningsteamet letade under den sista planerade utgrävningen. Den 4 november 1922 fick Howard Carter syn på några trappsteg under byggarnas hyddor. I närvaro av Carnarvon, hans dotter lady Evelyn Herberts och Carters kollega Arthur Callender öppnade Carter den 26 november 1922 väggen till den första kammaren, förrummet. Carnarvon frågade Carter om han kunde se något. Carter svarade med de berömda orden: ”Ja, underbara ting.” Teamet förstod snart att de hade upptäckt Tutankhamuns grav. Första artikeln om upptäckten av graven publicerades den 30 november i den brittiska dagstidningen

1. Upptäckten av Tutankhamuns grav

The Times och upptäckten hyllades som en sensation i media över hela världen. Howard Carter samlade omedelbart en grupp experter som först gjorde en vetenskaplig katalogisering av gravkammarna och sedan tömde dem. Under de 10 år som arbetet pågick hittade man fler än 5 900 föremål. Utställningen "Tutankhamun – Graven och skatterna" visar gravkammarna som de såg ut när Howard Carter och lord Carnarvon hittade dem.

© Copyright Griffith Institute

Howard Carter arbetar vid gravkammaren

TUTANKHAMUN

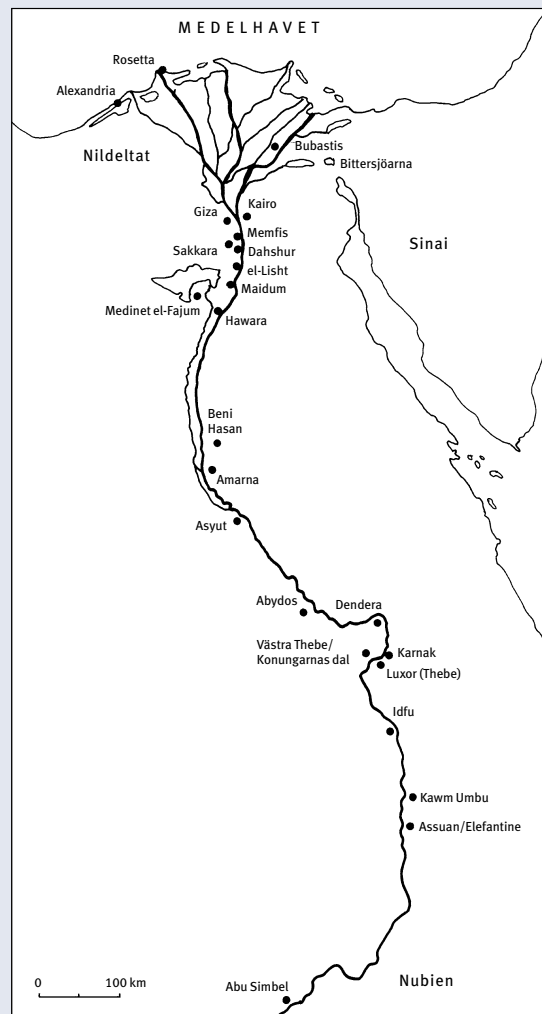
GRAVEN OCH SKATTERNA

1. Upptäckten av Tutankhamuns grav

Uppgift A

Använd kartan över Egypten för att leta upp var Konungarnas dal ligger.

© project map Egypt, by Dieter Potente, Cornelsen Verlag Berlin 2002

Uppgift B

Skriv en tidningsartikel om när Howard Carter upptäckte graven.

Använd texterna A och B för att göra anteckningar om upptäckten av graven. Mer information om Howard Carter finns på utställningen.

2. Faraonerna och gudarnas värld

Farao

Text C

Ordet "farao" kommer från egyptiskan och betyder "det stora huset". Titeln användes i kombination med kungens fem kungliga namn. Faraonerna ansågs som gudar och härskade enväldigt över landet och dess befolkning.

Deras uppgift var även att upprätthålla ordningen på jorden. Samtidigt måste de se till att Egyptens folk vördade gudarna och att gudarna var nöjda med folket. Faraonerna ansvarade för templen och för att det skulle finnas inredning och offergåvor där. En annan av faraos uppgifter var att sörja för folkets välbefinnande, både i detta livet och i nästa. Även om farao var enväldig hade han en förvaltning med ämbetsmän, präster och ledare under sig. En härskares rättigheter och skyldigheter inleddes vid kröningen, då farao tog sina fem

kungliga namn. Efter sin död efterträddes faraonerna ofta av sina söner, även om så inte alltid var fallet. Faraos kronor bars vid olika tillfällen och den "vita" och den "röda" kronan symboliserade Övre och Nedre Egypten. Kronorna var utformade så att farao kunde bära båda två på samma gång. I regalierna ingick även en krumstav och ett gissel som symboler för faraonernas makt. Omkring 3000 f.Kr. blev Menes Egyptens första farao och enade Övre och Nedre Egypten. Detta inledde ett välde där faraonerna efterträdde varandra under 30 dynastier. Historiker delar in Egyptens historia i Gamla riket, Mellersta riket och Nya riket samt Sentiden. Det egyptiska styret var nära kopplat till tron på olika gudar. Djoser (ca 2700 f.Kr.) var den första farao vars grav byggdes som en pyramid.

Text D

Man är ganska säker på att Tutankhamun var son till Akhenaton som styrde mellan 1353 och 1337 f.Kr. I gamla Egypten trodde man på många olika gudar, men nu bestämde Akhenaton att man bara skulle tro på en enda gud: Aton, solskivans gud. Det har spekulerats mycket om Tutankhamuns mor och de senaste DNA-analyserna visar att Tutankhamuns föräldrar kan ha varit syskon. Från de egyptiska källorna har man dock hittills inte kunnat hitta något bevis på att Akhenaton gifte sig med någon av sina systrar. Akhenatons huvudhustru var den berömda Nefertiti.

Från början fick Tutankhamun namnet Tutankhaton, som anspelade på dyrkan av Aton. När han kröntes till farao var han fortfarande bara ett barn. Två år efter kröningen bytte han namn till Tutankhamun, som betyder "levande bild av guden Amun".

TUTANKHAMUN

GRAVEN OCH SKATTERNA

2. Faraonerna och gudarnas värld

Tutankhamun gifte sig med Ankhesenamun. Hon var Akhenatons och Nefertitis tredje dotter och därmed hans äldre syster eller halvsyster. De fick troligtvis inga barn. Tutankhamun regerade under nio år. Under hans styre blev Memfis kungarikets huvudstad. Han återgick till de gamla gudarna och avskaffade därmed sin fars tro på en enda gud. En enorm minnessten, stele, ställdes upp i templet i Karnak, där Tutankhamun meddelade återgången till den gamla religionen. Thebe blev därmed Egyptens religiösa centrum. Tutankhamun ledde en välorganiserad stat. Ett oräkneligt antal ämbetsmän tog hand om administrationen. Prästen Ay, som troligen var Nefertitis far, var en av Tutankhamuns viktigaste rådgivare. General Horemheb var befälhavare för de väpnade styrkorna. Landet återgick till sina gamla traditioner under Tutankhamuns styre, vilket var ett viktigt steg mot att åter stabilisera kungariket. Ay övertog tronen efter Tutankhamun när denne dog på våren år 1323 f.Kr., 18 år gammal.

Ryggstödet på Tutankhamuns gyllene tron

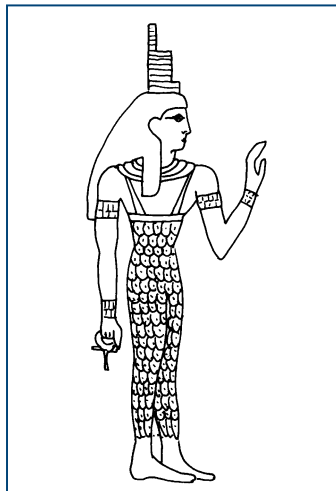
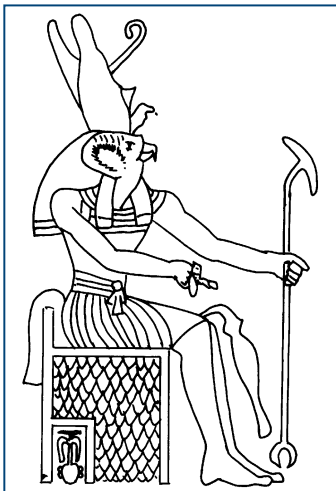
Uppgift C

1. Titta på bilderna och föremålen och läs igenom texterna om Tutankhamun på utställningen. Ett av de mest berömda föremålen från Tutankhamuns grav är den gyllene tronen. Du kan se tronen med dess avbild av Tutankhamun och hans hustru på utställningen. Ankhesenamun smörjer sin make med parfymrad olja. Skriv ner vad som gjorde störst intryck på dig bland föremålen i graven efter att du har besökt utställningen.
2. Beskriv Tutankhamun och hans liv.

2. Faraonerna och gudarnas värld

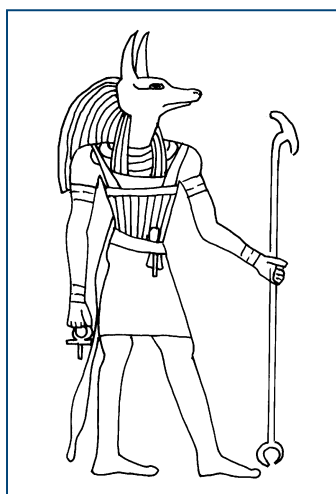
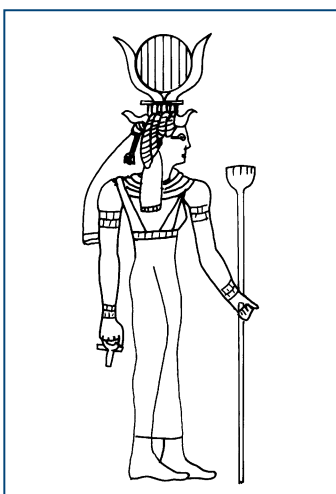
Gudarnas värld

Här följer en beskrivning av några egyptiska gudar:

Osiris

Härskare över underjorden som dömde de döda. Osiris avbildas ofta som en farao med krona, spira och gissel.

Amun-Re

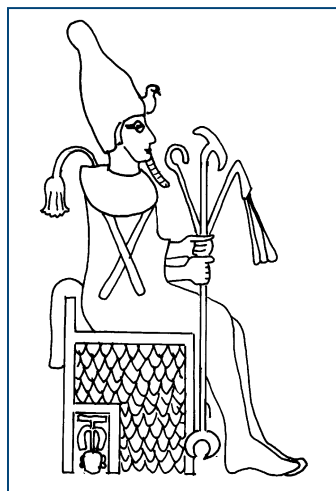
För egyptierna var solguden Amun-Re världens skapare. Han avbildas ofta med ett falkhuvud och en solskiva.

Hathor

Kärlekens gudinna. Hathor avbildas ofta i form av en ko med en solskiva mellan hornen.

Isis

Osiris hustru Isis sågs som en förebild för alla mödrar och var barnens beskyddare. På hennes huvud finns en hieroglyf som symboliserar en tronstol, så man kan lätt känna igen henne.

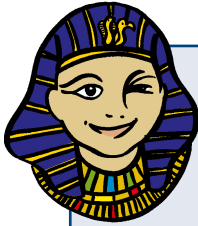
Anubis

Anubis ses som balsameringskonstens gud och övervakar vägningen av hjärtat när de döda döms. Han avbildas med ett schakalhuvud.

Horus

Enligt legenden är Horus son till Isis och Osiris. Han avbildas som en falk och bär den kungliga dubbelkronan. Horus är faraonernas skyddsgud.

2. Faraonerna och gudarnas värld

Uppgift D

1. Klipp ut bilderna och texterna och para ihop dem på rätt sätt på ett papper.
2. På utställningen kan man se många figurer och bilder av gudar på olika föremål. Kan du hitta gudarna från övningsuppgifterna på utställningen? Vilka andra gudar såg du på utställningen? Skriv ner en lista så har du en egen förteckning över egyptiska gudar.